

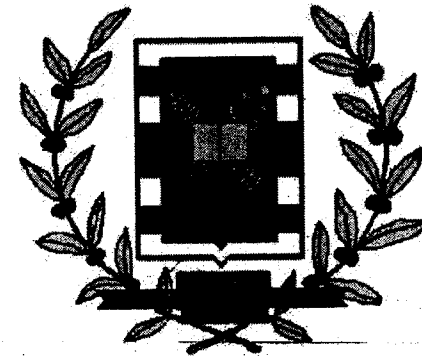
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСЛЮДЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ПРАЦІ ТА ДОРАДНИЦТВА

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ»**

22-23 травня 2013 року

м. Херсон

Організатори конференції

Базалія Валерій Васильович, ректор ДВНЗ «ХДАУ», д.с.-г.н., професор
Аверчев Олександр Володимирович, директор Інституту післядипломної освіти та дорадництва ДВНЗ «ХДАУ», к.с.-г.н., доцент
Савченко Олександр Григорович, декан економічного факультету, к.ф.-м.н., доцент
Галат Лариса Миколаївна, зав. кафедрою економіки підприємства, к.е.н., доцент
Соловйов Ігор Олександрович, зав. кафедрою менеджменту організацій, д.е.н., професор
Танклевська Наталія Станіславівна, зав. кафедрою фінансів, д.е.н., професор
Коківіхін Сергій Васильович, зав. кафедрою організації виробництва та агробізнесу, д.с.-г.н., професор
Скрипник Світлана Валентинівна, зав. кафедрою обліку і аудиту, к.е.н., доцент
Самайчук Світлана Іванівна, зав. кафедрою економічної теорії та статистики, к.е.н., доцент
Петрова Ольга Олександрівна, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства

Стратегія підвищення ефективності та конкурентоспроможності аграрного сектору економіки: Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції. Херсон, 22 – 23 травня 2013 р. / Херсон: Ред.-вид. центр Колос», 2013. – с.162

УДК 338.432:339.137.2

ББК 65.32 – 18/183

© Херсонський державний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНА ТА ЕНЕРГЕТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ПРОСА В УМОВАХ ЗМІННОГО КЛІМАТУ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Аверчев О.В., к.с.-г.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти та дорадництва ДВНЗ «Херсонський ДАУ»

Глобальні зміни клімату суттєво вплинули на розподіл кліматичних поясів, здійснивши його в межах 145 км на північ. Це зумовило зміни принципів побудови сівозмін, впровадження у виробництво нетрадиційних культур і повторних посівів і новий їх розподіл у структурі посівних площ. Основними індикаторними культурами цих змін можуть виступати круп'яні культури, зокрема просо. Воно здатне формувати високі та якісні врожаї зерна за умов весняного та літнього строків сівби на зрошуваних і незрошуваних масивах. Застосування цієї культури поліпшує агроеліоративний стан ґрунтів, збільшує валовий збір зерна, покращує екологічний стан зрошуваних ландшафтів.

Інноваційні концепції розвитку технологій вирощування проса, яка включає обґрунтування та розробку моделей формування високопродуктивних агрофітоценозів з урахуванням біології сортів нового покоління, ґрунтово-кліматичного потенціалу, забезпечать правильне і своєчасне визначення факторів, які негативно впливають на реалізацію потенціалу продуктивності агрофітоценозу та дозволить керувати продукційними процесами культури.

Аналіз основних показників економічної діяльності аграрного виробництва за роки проведення досліджень свідчить, що технологічні схеми вирощування круп'яних культур не набули нових якісних стимулів для зростання. Виробництво валової продукції проса знижується, що відображається на ефективності галузі рослинництва в цілому. Однак, розроблені основні технологічні елементи вирощування круп'яних культур свідчать про подолання негативної тенденції постійного зниження ефективності виробництва та обсягів валової продукції проса.

За результатами проведених багаторічних досліджень встановлено, що величина чистого прибутку за дослідями показує високу ступінь економічної ефективності вирощування проса на зрошуваних землях у Причорноморському степу.

Посухостійка культура проса була економічно вигідною на зрошуваних землях півдня України. За рівнем чистого прибутку, вирощування проса після попередника ячмінь озимий менш ефективно порівно з іншими основними культурами. Досліджуваний показник за цих умов складав від 1210,08 до 3406,07 грн/га. Достатній термін для здійснення основного обробітку ґрунту був після гороху, де формувався найвищий чистий прибуток – від 1856,58 до 5332,12 грн/га та був більший за ячмінь озимий на 48,7%. (Таблиця 1)

Виконання традиційного обробітку ґрунту - оранки, формувало найвищі показники прибутку від реалізації зерна проса в межах 1285,81-5332,12 грн/га порівняно з дискуванням на глибину 8-10 см, де показник складав – 1210,08-4759,07 грн/га. Інтенсифікація виробництва вимагає раціонального та

ЗМІСТ

Аверчев О.В. Економічна та енергетична ефективність вирощування проса в умовах змінного клімату півдня України.....	3	Ковальов Д.В. Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємств м. Херсона за 9 місяців 2011 року.....	57
Аверчева Н.О. Стратегічні напрями розвитку спеціалізованих птахівничих підприємств у конкурентному середовищі.....	6	Крикунова В.М., Грановська В.Г. Форми державної підтримки аграрного виробництва.....	60
Байковець Г.П., Крикунова В.М. Економічні аспекти розвитку органічного землеробства в Україні.....	9	Куріана І.Г., Саулюва Н.Г. Діагностика конкурентоспроможного потенціалу підприємства.....	63
Бойко В.О. Роль трудового потенціалу аграрних підприємств у забезпеченні їх конкурентоспроможності.....	12	Лі О.В., Золотун О.В. Стратегія та перспективи розвитку зрошення Південного регіону України.....	66
Бойко Л.О. Визначення конкурентоспроможності аграрних підприємств Херсонської області.....	14	Мартин О.М. Ефективність аграрного виробництва в Україні в контексті формування ринку сільськогосподарських земель.....	68
Боліла С.Ю. Інноваційна спрямованість як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства аграрної сфери.....	17	Минкіна Г.О. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства.....	68
Василевська Ю.В., Бойко Л.О. Шляхи та резерви підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.....	20	Миرونенко І.М., Бойко Л.О. Особливості конкурентоспроможності продукції фермерських господарств.....	68
Великий В.М. Конкурентоспроможність фахівця як комплексна проблема.....	23	Миросниченко О.М., Аверчева Н.О. Розвиток агропромислового процесів у промисловому птахівництві.....	68
Веремчук Н.Г. Конкурентоспроможність продукції українських підприємств на міжнародних ринках.....	25	Морозов Р.В. Концептуальні положення стратегічного управління розвитком галузі.....	68
Виноградов С.Г., Крикунова В.М. Поняття та складові економічного механізму функціонування підприємства.....	28	Морозова О.Г. Нарушення рівноваги трансформації інституціональних умов.....	68
Виноградова Т.І. Психолого – педагогічні аспекти формування конкурентоспроможності фахівця.....	30	Москаленко М., Грановська В.Г. Конкуренція як конкурентними перевагами аграрних підприємств.....	68
Галат Л. М. Теоретико-методологічні засади оцінювання конкурентоспроможності аграрних підприємств.....	33	Мохненко А.С. Розвиток фермерських господарств в умовах господарювання.....	68
Гапоненко Є.Д., Петрова О.О. Управління ризиками сільськогосподарського виробництва.....	36	Мухіна І.А., Хорунжий І.В. Визначення пріоритетних факторів для формування стратегії діяльності рибогосподарського комплексу.....	68
Гончарова А.І. Стратегії державного регулювання розвитку агропромислового комплексу України в умовах глобалізації.....	39	Нікітенко К.С. Економічний механізм забезпечення виробництва та збуту товарів на регіональному ринку.....	91
Дементьєв С.Ю., Лебедєв К.А. Організаційно-економічні напрями підвищення ефективності вирощування овочів у захищеному ґрунті в сільськогосподарських підприємствах АР Крим.....	42	Осауленко К., Грановська В.Г. Теоретичні аспекти розвитку конкурентних відносин в аграрній сфері виробництва.....	93
Ємельянова А., Грановська В.Г. Теоретичні основи побудови та ефективного функціонування системи управління витратами аграрних підприємств.....	44	Охременко Є., Крикунова В.М. Оптимізація операційної діяльності аграрних підприємств за критерієм мінімізації витрат.....	96
Жогло І., Грановська В.Г. Складові раціонального землекористування аграрних підприємств.....	47	Петричко М.М. Особливості інвестиційної привабливості АПК регіону в умовах кризи.....	99
Жуйков Г.Є., Орленко О.В. Стратегія розвитку підприємств з виробництва круп'яної органічної продукції у системі товаропросування.....	49	Петрова О.О. Моніторинг як елемент підвищення конкурентоспроможності АПК.....	102
Кавун О.Ю., Ющенко Ю.С. Сучасний стан і резерви підвищення економічної ефективності галузі молочного скотарства.....	52	Петровська-Чайкіна С.М. Економічні аспекти природокористування в аграрній сфері економіки.....	105
Климович Н.І., Перепелиця Я.О. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: стан і перспективи.....	55	Подаков Є.С. Державне регулювання АПК в контексті продовольчої безпеки України.....	107
		Полещук В.М. Фінансовий та економічний механізм розвитку підприємств АПК в умовах сталого розвитку.....	110
		Прохоренко С.В. Податок з доходів фізичних осіб в АПК: соціальний	

дозріває для обробітку в певний час і потребує різних форм обробітку, різних норм та сортів гною, добрив, вапна та гіпсу.

Підвищенню вмісту гумусу в ґрунтах сприяє безпоземний обробіток ґрунтів, а також ґрунтова фауна, яка здійснює гуміфікацію органічних решток. Збільшення вмісту гумусу значно підвищує ефективність мінеральних добрив, знижує їхню токсичну негативну дію, сприяє закріпленню ґрунту, підвищує нейтралізує кислотні домішки. Для постійного невиспінного підвищення врожайності ґрунтів необхідно здійснити ряд меліоративних заходів. Меліорація — докорінне поліпшення природних умов ґрунтів, а метою підвищення їхньої родючості. За дією на ґрунт і рослини меліорація поділяється на декілька видів: агротехнічна меліорація; лісотехнічна меліорація; хімічна меліорація; гідротехнічна меліорація. Всі ці види меліорації потрібні застосовувати лише на основі науково обґрунтованих потреб, щоб не погіршити стан земель.

Останнім часом актуальності набуває система точного землеробства, яку можна визначити як управління землею або управління її агробіологічним потенціалом. У цьому разі обробіток ґрунтів і внесення добрив відбувається на основі детального моніторингу земельних угідь і виявлення найдрібніших відмінностей у структурі їх окремих ділянок. На основі цього приймають остаточні управлінські рішення щодо проведення необхідних агротехнічних заходів. Такий підхід потребує відповідних фінансових затрат і достатньо кваліфікованих кадрів, що в постсоціалістичних країнах робить його малореальним до застосування без активної інтеграції із західноєвропейськими партнерами. З метою ефективного використання земель доцільно також розвивати інфраструктурне забезпечення аграрного ринку та ринку земель сільськогосподарського призначення, зокрема “на регіональному рівні основними структурними елементами такого ринку мають стати, з одного боку, регіональні іпотечні банки і фінансово-кредитні установи, а з іншого — місцеві органи влади, які слід наділити правами реєстрації”

Отже, на сучасному етапі суспільно-виробничих відносин питання ефективного користування має комплексний та багатосторонній характер, його вирішення потребує різносторонніх підходів, що задовольнятимуть інтереси всіх сторін визначеного процесу. При цьому, дослідження використання землі, як основної складової розвитку потенціалу сільськогосподарського підприємства та розробка стратегій ефективного землекористування аграрних підприємств є на сьогодні пріоритетним завданням в управлінні аграрними підприємствами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабинець Т.Л. Доцільність використання ресурсоощадних технологій в Україні/Т.Л. Бабинець / Агроінком. – 2007. - № 11-12. – С. 31-37
2. Бірченко Н. О. Інноваційні агротехнології в ризик-менеджменті сільськогосподарських товаровиробників / Н. О. Бірченко / Вісник ДУ „Львівська політехніка”: Проблеми економіки та управління. – Львів: Вид-во ДУ „Львівська політехніка”, 2008. – № 628. – С. 381–386

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА КРУП'ЯНОЇ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ У СИСТЕМІ ТОВАРОПРОСУВАННЯ

Жушков І.С. — д.т.н., професор, ПВНЗ «Міжнародний університет

бізнесу і права»

Орленко О.В. — т.т.н., доцент ПВНЗ «Міжнародний університет

бізнесу і права»

Органічне круп'яне агровиробництво — найбільш поширений альтернативний метод ведення сільськогосподарства у світі, який створює потенційні можливості для задоволення зростаючого попиту споживачів на екологічно чисті і безпечні для здоров'я людей круп'яні продукти.

В Україні органічне круп'яне агровиробництво перебуває на початковій стадії свого розвитку. Незважаючи на існуючі проблеми щодо становлення органічного сектору він є багатообіцяючим і може бути дуже перспективним для нашої держави за вмілого використання родючих чорноземних ґрунтів.

Важливою умовою для розвитку вітчизняного органічного круп'яного агровиробництва та ефективної роботи товаровиробників продукції органічного походження є формування сталих і надійних маркетингових каналів збуту органічної крупи на агропродовольчому ринку.

Органічна круп'яна галузь в Україні має великий потенціал для покращення екологічного, соціального і економічного стану, воно сприятиме формуванню повноцінного агропродовольчого ринку внаслідок насичення його екологічно чистою продукцією. Це дасть можливість розширити ринок екологічно чистої продукції с/г виробництва на основі міжнародних стандартів і дозволить, з одного боку, сформувати вітчизняний ринок «здорових» продуктів харчування, а з іншого, підвищити рівень експорту екологічно чистої продукції — важливого елемента національної економіки та міжнародного іміджу країни.

Зростання рівня споживання круп населенням і усвідомлення людством погіршення навколишнього природного середовища, спричиненого інтенсифікацією сільськогосподарства, викликало інтерес до органічного агровиробництва продукції, яке гарантує необхідний її якісний рівень і безпечність харчування, а також не шкодить довкіллю [1].

Важливою умовою забезпечення комерційного успіху круп'яного підприємства на ринку органічної продукції є орієнтація кінцевих результатів діяльності на потреби та запити кінцевих споживачів і забезпечення ефективного їх задоволення.

Це означає, що для уникнення проблем збуту своєї продукції на ринку підприємство повинно постійно вивчати поведінку споживачів, їх вимоги, рівень задоволення потреб у конкретному органічному продукті, мотиви покупки, товарну структуру ринку і коригувати свою виробничу діяльність згідно з цими вимогами, тобто здійснювати розробку та виробництво таких товарів, впровадження маркетингової концепції у практичну діяльність підприємств, які займаються виробництвом органічної круп'яної продукції.

Використання сучасної концепції розвитку підприємств, яка передбачає що товаровиробник, визначивши і задовольнивши потребу споживачів на ринку органічної крупи, ефективніше, ніж конкуренти, одночасно забезпечує задоволення інтересів

- 1) споживачів — у задоволенні потреби
- 2) підприємств — в одержанні прибутку
- 3) суспільства в цілому — в забезпеченні екологічної безпеки.

Економічний інтерес до органічного круп'яного агровиробництва зростає у вітчизняних товаровиробників. Основою підвищення ефективності виробництва в АПК та доходів сільського господарства є впровадження технологічного рівня аграрного виробництва, впровадження ресурсозберігаючих та екологічно чистих технологій. При цьому, важливим є застосування ефективних маркетингових підходів до товаропросування продукції до споживача[2].

Основними видами просування продукції органічного агровиробництва слід вважати: рекламу, персональний продаж, стимулювання збуту. Винятково важлива роль належить ключовим елементам формування маркетингових каналів збуту органічної крупи товаровиробниками, окремі з яких знаходяться на стадії становлення.

Впровадження і ефективна взаємодія цих елементів знаходиться в прямій залежності від законодавчої бази в державі. Передбачається, що основний Закон «Про органічне агровиробництво», проект якого прийнятий Верховною Радою України, пройде доопрацювання, а в перспективі регулюватиме органічне виробництво і торгівлю, забезпечуючи:

- 1) мінімальний набір принципів виробництва і переробки, яких потрібно дотримуватися, щоб продукцію можна було позначити ярликом «органічна»;
- 2) обов'язковий режим інспектування для поставок органічних продуктів на ринок збуту, незалежно від того, чи є вони з України, чи імпортовані;
- 3) законодавчий захист ярлика «органічний» та національного лого для ідентифікації органічних продуктів.

Закон надасть органічному сектору легальної визначеності, а його технології виробництва отримають офіційне визнання. Це дозволить сектору чітко визначити себе перед споживачами і гарантувати, що органічні продукти, які він поставлятиме на ринок, заслуговують на довіру і є дійсно органічними продуктами з відповідними перевагами для споживання. Таким чином, законодавче регулювання допоможе органічному секторові знайти своє місце на ринку, визнання харчовою індустрією та ланками розподілу, включаючи супермаркети та загального споживача.

Закон повинен захистити і сільгосптоваровиробників, що займаються органічним виробництвом круп'яних продуктів, та дозволити справедливую конкуренцію їх з іншими виробниками у межах України та в інших державах. Сприятливий клімат буде стимулювати сільськогосподарських товаровиробників вдаватися до заходів, необхідних для переходу на органічне виробництво, і сприятиме розвитку органічного круп'яного сектору за рахунок

майбутньої фінансової підтримки від урядових субсидій, агроекологічних програм

Нині органічне виробництво в Україні орієнтоване на експорт і спрямоване, в основному, на крупнотоварне виробництво зернових і круп'яних органічного походження призначеного на експорт у країни ЄС, що концентрується у рамках кількох агроінвестуючих компаній. Збутом органічної продукції в зарубіжні країни займаються такі компанії-трейдери: УкragenProfi, Topfer, Інтернешіл, ТОВ Махаріші та інші. Дрібні товаровиробники органічної продукції намагаються збути вироблену круп'яну продукцію споживачам головним чином, через ринок традиційного виробництва. На відміну від європейських країн, в Україні не існує магазинів органічної здорової продукції або хоча б спеціалізованих вітрин у супермаркетах та гастрономах [3].

Працівники сфери торгівлі майже не мають уявлення про сертифіковані органічні продукти. Деякі керівники і менеджери цієї сфери під здоровим харчуванням переважно розуміють лише вживання біологічно-активних добавок. Період від традиційного до органічного агровиробництва серйозно гальмується нинішньою ситуацією як в організації маркетингу, так і зокрема рекламі круп'яних агропродуктів органічного походження. Пожвавлення виробництва органічних продуктів можна очікувати від інноваційних зрушень у цій сфері, включаючи інтенсивну рекламу у ланках виробництва і переробки продуктів харчування, коли товаровиробники будуть вводити органічні продукти у свої асортименти.

Для досягнення доброї обізнаності споживачів про органічну продукцію і створення попиту на неї, важливо вивчити передовий досвід провідних країн ЄС, підкреслюючи переваги органічних продуктів для людського здоров'я, пов'язавши їх із позитивними атрибутами. Інтенсивний маркетинг органічних продуктів в Україні через мережі гуртової торгівлі та супермаркетів має значний потенціал для розвитку внутрішнього ринку органічних продуктів і може створювати, а в подальшому і стимулювати попит споживачів. Це може сприяти створенню позитивного ставлення громадськості до органічного сектору в цілому і в основному буде стимулювати споживання органічної продукції, розвиток органічного круповиробництва. Велика проблема полягає в тому, що через обмежений асортимент органічних продуктів українського виробництва супермаркети також запропонують широкий обсяг імпортованих марок, що створить серйозну конкуренцію для українських виробників.

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Does organic farming have a future in Europe // Euro Choices. - 2012. - № 3. -Р. 6-9.
- 2. Бородачева Н.В. Органическое производство в Украине / Н.В. Бородачева // Агрперспектива. - 2011. - № 12. - С. 15-19.
- 3. Федерация органичного руху України - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.organic.com.ua>.